

X Bibelen – You Can Trust It

Ledervejledning:

Det er en kerneværdi i kristendommen, at Bibelen er troværdig. Målet med denne teen-samling er, at vise teenagerne, at de virkelig kan stole på, at Bibelen er troværdig og sand.

For at forberede teenagerne på emnet, kan du sende dem en besked nogle dage i forvejen med en appetitvækker:

Hvordan kan vi vide, at Bibelen er troværdig og sand? Kom og få nogle rigtige gode svar på spørgsmålet til teenklub på mandag/tirsdag/onsdag.

Indledning: Medbring en stak aviser og ugeblade.

Inddel teenagerne i grupper af 3-4. Giv hver gruppe nogle aviser og ugeblade. Grupperne bruger nogle minutter på at se materialet igennem og udvælge nogle artikler, som fanger deres opmærksomhed, og som de synes, er spændende.

Stil så følgende spørgsmål:

- ▲ På en skala fra 1-10 – med 1 som det laveste – hvor vigtigt er det så for dig, at indholdet i artiklerne er sandt?
- ▲ Synes du, det er let eller svært at tro, Bibelen er sand og troværdig?

Bibelen fortæller selv noget om sin troværdighed:

- ▲ Bed teenagerne om at slå følgende bibelvers op, og spørg teenagerne, hvad hvert af bibelversene fortæller, om Bibelen/Herrens ord: **Sl. 19,8-10, 2. Tim. 3,16.**

Sig derefter nogenlunde sådan her til teenagerne: Mange mennesker i vores kultur vil spørge: ”Hvilket bevis har du på, at Bibelen er sand”. Til denne teen-samling skal vi se på nogle gode grunde til, at Bibelen virkelig er sandfærdig.

Inddel teenagerne i grupper med en leder i hver gruppe. Print på forhånd et passende antal af Bibelstudiemanualen herunder. Overvej, om det er en god idé, at printe så mange, at teenagerne kan få et sæt hver, som de kan tage med hjem bagefter, eller om det kun er lederen i gruppen, som skal sidde med et eksemplar.

✕ *Bibelstudie-manual:* *Bibelen – You Can Trust It*

Målet med dette bibelstudie er at give nogle svar på følgende spørgsmål:
Hvordan kan vi vide, at Bibelen er troværdi og sand?

Præcis kopiering

I Bibelen har vi masser af eksempler på, at Gud taler, men Gud skriver som regel ikke sine ord ned – det overlader han til mennesker. Det betyder ikke, at nedskrivningen er vilkårlig og utroværdig. NT understreger, at Helligånden spiller en vigtig og aktiv rolle i nedskrivningen af GT.

Profeten Esajas begyndte som profet 740 år f.Kr. Gud talte ord til Esajas, som Esajas skulle sige videre. Gud gav også Esajas besked på at skrive Guds ord ned.

▲ Find Esajas' bog i Gamle Testamente og læs Esajas 30,8.

I nutiden har man ingen af de allerførste nedskrivninger af Guds ord, men de bibelske skrifter, blev meget grundigt og nøjagtigt afskrevet. Indtil 1947 var det ældste, kendte håndskrift af hele bøger fra GT fra 895 e.Kr. I 1947 skete der noget sensationelt: Dødehavsrullerne blev fundet. Derimellem var den store Esajasrulle. Esajasrullen er en håndskrevet kopi af Esajas' bog, og den blev af skriftekspertter vurderet til at være nedskrevet i tidsrummet 125-100 år f.Kr. Rullen, som indeholdt alle 66 kapitler af Esajas' Bog, viste sig at være stort set identisk med den tekst, som man hidtil havde kendt, og som var ca. 1000 år yngre. Forskellene var minimale, og man havde dermed et vidnesbyrd om, hvor nøjagtig tekstoverleveringen har været.

▲ *Hvorfor er det vigtigt at vide, at det, der står i Esajas' bog i dag, er det samme som der stod i Esajas' bog for 2000 år siden?*

Når tekstoverleveringen af Esajas' bog har været så nøjagtig, kan vi også forvente, at de andre bøger i GT har en nøjagtig tekstoverlevering. Men hvordan er det så med NT?:

På Jesu tid – altså i det første århundrede – underviste rabbinerne deres disciple mundtligt. Dvs. at rabbinerne var bevidste om, at deres ord og handlinger skulle videregives i mundtlig form, og lagde deres undervisning til rette efter det. Rabbinernes disciple var vant til rabbinernes mundtlige undervisningsform, og memoreringsteknikker (husketeknikker) var veludviklede. Det er i denne tradition for mundtlig overlevering mellem en rabbi og hans disciple, at Jesus begynder at undervise sine disciple.

- ▲ *Synes du, at det har nogen betydning for NT's troværdighed, at memorerings-teknikker var veludviklede på Jesu tid? Hvis "ja": Hvorfor?*

Øjenvidneberetninger

Disciplen Peter forkyndte om Jesus, og skrev to af de breve, som er med i NT.

- ▲ Læs 2. Peters brev 1,15-16. Hvorfor er det relevant, at Peter slår fast, at han med *egne øjne* har set "Jesu majestæt"?

De 27 bøger/breve som Ny Testamente indeholder, er skrevet af Jesu disciple, eller mennesker, som var i kontakt med øjenvidner til Jesu liv, død og opstandelse. Det var simpelthen de bedste historiske kilder, som blev inkluderet i NT. Det meste af NT blev skrevet mellem år 47 og år 70. Alt var færdigskrevet inden slutningen af det 1. århundrede. Der var stadig mange øjenvidner i live, da delene af NT begyndte at cirkulere. De ældste NT-håndskrifter, som man har i dag, stammer fra 2. og 3. årh. e. Kr.

Profetiers opfyldelse

I Bibelen findes mange profetier, altså ord fra Gud om noget fremtidigt. Nogle af profetierne er endnu ikke opfyldt (profetier om Jesu genkomst). Men hundredvis af Bibelens profetier er blevet opfyldt. Ofte er det sket mange år efter, at profeten, som skrev det ned, er død. Her er nogle eksempler:

1. Find og læs Mika 5,1 og Matt. 2,1
2. Find og læs Sl. 34,21 + Zak.12-10 og Joh. 19,36-37
3. Find og læs Esajas 61,1-2 og Luk. 4,16-21

- ▲ *Hvorfor er opfyldelsen af profetier et stærkt bevis på Bibelens troværdighed?*

Nøjagtige tidsangivelser

Mange afsnit i Bibelen refererer til historiske begivenheder. Her er et eksempel: I Jer. 1,1-3 læser vi hvem Jeremias var søn af, og det beskrives nøjagtigt, hvornår Jeremias fik de ord fra Gud, som er nedskrevet i Jeremias' bog. Det gøres ved, at der nævnes, hvem der var konger i Juda på det tidspunkt, og hvornår det skete i deres regeringsperioder. Til sidst nævnes den historiske hændelse, hvor Jerusalems indbyggere blev ført i eksil.

- ▲ Læs Luk 2,1 om tidspunktet for Jesu fødsel. *Hvem var Kejser på det tidspunkt?*

Brug jeres smart-phones til at finde ud af, hvornår Kejser Augustus regerede.

- ▲ *Hvordan passer oplysningen om Kejser Augustus' regeringsperiode med det, der stod i Luk. 2,1.*

- ▲ *Hvorfor er det god dokumentation, at Bibelen henviser til, hvem der var kejser i Rom?*

Andre historiske kilder

Der findes ikke-kristne romerske, græske, jødiske og andre historiske kilder, der vidner om personen Jesus' eksistens. Her er navnene på to ikke-kristne historikere som er vidt respekterede:

1. Flavius Josephus: En jødisk historiker fra det første århundrede, som havde specifikke referencer til Johannes Døberen, Jesus Kristus og Jakob i sine tekster. Josephus giver os mange baggrundsdetaljer om Herodes, saddukæerne, farisæerne, ypperstepræsterne Anna og Kajfas og de romerske kejsere, som er nævnt i evangelierne og Apostlenes Gerninger.
2. Mara Bar-Serapion: Vi kan finde referencer til Jesus i et brev som er skrevet kort tid efter år 73 af en fængslet ikke-kristen syrer, der hed Mara Bar-Serapion. I brevet, som var til hans søn, sammenlignes Socrates', Pythagoras' og Jesu død.

- ▲ *Er det væsentligt, at historiske kilder "udenfor Bibelen" fortæller om ting, der er skrevet om i Bibelen?*

Bibelsk arkæologi

- ▲ Læs herunder

- **Sammendrag af artiklen "Jeriko i historie og arkæologi" af Carsten Vang, Menighedsfakultetet (bragt i IMT sommeren 2013)**

Jeriko ifølge GT:

Ifølge Josvabogen var Jeriko forsynet med bymur og byport. Israelitterne erobrer Jeriko efter bare en uges belejring. Byens mure kollapseder pludseligt, og israelitterne kan uden videre gå ind gennem de store huller i bymuren og indtage byen (Josva 6,20). Hele befolkningen bliver dræbt. Israelitterne afholder sig helt fra at plyndre byen; kun genstande af ædelmetaller bliver taget. Derefter brænder de byen totalt ned (6,24). Branden sker efter, at murene og husene er styrtet sammen. Selv om Jerikos kilde stadig fungerer, og området er frugtbart, bygger israelitterne ikke byen op igen, men lader den ligge som ruin (6,26).

Bibelen er meget konkret på, hvornår på året Jeriko bliver erobret. Det sker midt på foråret. Det er midt i høsttiden, og Jordanfloden er gået over sine bredder (3,15). Israel fejrer påske lige efter, at de har passeret Jordanfloden (5,10). Kornet er så modent, at man kan spise af det. Jeriko falder altså en gang i april måned, mens høsten er godt i gang. Tidspunktet er også forholdsvist klart. Hvis Israel har forladt Egypten ca. 1445 f.Kr., må de have erobret byen Jeriko 40 år senere, dvs. ca. 1405 f.Kr.

Hvordan er de arkæologiske fakta omkring Jerikos ødelæggelse? Det er kendsgerningerne, der skal afgøre spørgsmålet. Er den detaljerede beretning i Jos 2-6 udtryk for litterær fantasi, eller afspejler den det faktiske historiske forløb omkring 1400 f.Kr.?

Lad os kigge nærmere på de arkæologiske data.

Jerikos historie ifølge arkæologien

Mellem 1800 og 1400 f.Kr. havde byen meget stærke bymure. Den var omgivet af en dobbelt bymur, hvor den nederste mur rejste sig mere end otte meter højt.

Denne meget stærke og velbefæstede by bliver totalt ødelagt omkring 1400 f.Kr. og bliver ikke bygget op igen. Bymurene er styrtet sammen mange steder. Efter at husene er styrtet sammen, er byen blevet komplet ødelagt ved brand. Overalt ses der et mange cm tykt lag af forkullet træ og sodsværtede genstande, siger arkæologerne. Branden har været meget voldsom.

Denne ødelæggelse finder sted tidligt på foråret, ligesom høsten er bragt i hus. I hvert eneste hus i byen fra den tid har man fundet mange store forrådskar, fyldt med korn. Byens forsvarere har ikke nået at tære af ressourcerne, før byen faldt. En befæstet by skal normalt belejres gennem mange måneder, før den giver op på grund af hungersnød; men Jeriko faldt efter ganske kort tids belejring. Et andet besynderligt træk ved Jerikos ødelæggelse er, at fjenden, som erobrede byen, ikke plyndrede de fyldte kornlagre, før han stak ild på byen. Normalt vil den sejrige part plyndre en besejret by for alt spiseligt; men Jerikos sejrherre har højst usædvanligt ikke gjort det, men valgt at brænde byen med dets dyrebare forråd.

Striden om hvornår

Hvornår skete den totale ødelæggelse af Jeriko? Udgraverne siger selv, at ødelæggelsen ikke kan være senere end 1550 f.Kr. Det er 150 år før Josvas tid. Og mange teologer gentager denne datering. Men andre fagarkæologer indvender, at alt tyder på, at Jeriko rent faktisk faldt væsentlig senere end 1550, nemlig ca. 1400 f.Kr. Hvad bygger de denne datering på? Jo – ved udgravninger af Jeriko i 1930'erne fandt man en bestemt type keramik, som først blev introduceret i Kana'an efter 1550, og først blev lokalt produceret i perioden omkring 1400 f.Kr. Den fundne keramik i Jeriko er af den lokalt producerede slags.

Betydning

Hvilket resultat når vi frem til ved vores lille undersøgelse af byen Jerikos fald, sådan som GT fortæller den, sammenholdt med resultaterne af de arkæologiske fund? Ud fra de fundne genstande og dateringen af Jerikos dramatiske fald til ca. 1400 f.Kr. må vi konkludere, at udgraverne synes at have fundet resterne efter Josvas sammenstyrtede mure og den brændte by.

▲ *Hvad tænker du efter at have læst ovenstående?*

(Hvis du er interesseret, kan du læse mere om bibelsk arkæologi på <http://bibelskarkaeologi.dk/cms/?forsiden>)

Afslutning:

Lav en liste over de argumenter for Bibelens troværdighed, vi nu har snakket om.

- ▲ Kan de argumenter for Bibelens troværdighed, vi nu har snakket om, være med til at styrke dig i troen på Jesus? Hvorfor/hvorfor ikke?
- ▲ Hvis en af dine venner spurgte dig, om man kan regne med, at det, der står i Bibelen, er sandt, hvad vil du så svare. Uddyb dit svar.

Nu har vi set på argumenter for Bibelens troværdighed, og det er godt at vide, at man som kristen ikke bare har "slået fornuften fra". Samtidig skal det siges, at når alt kommer til alt, drejer kristendom sig jo om tro – en tro, som Helligånden skaber i hjertet. Som kristne tror vi, at Bibelen er Guds ord, og vi kan stole på det, der står i den. Du vil blive udfordret af vores kultur. Der bliver nemlig set ned på absolut sandhed. Men du kan stå fast på, at du som kristen kender Sandheden. Bibelen fortæller os om Gud - den er endda vores daglige brød, og ved at læse i den, får vores tro næring. Intet i historien kan sammenlignes med Guds ord. Det er en lampe, som oplyser vores vej. Når du læser i Bibelen og beder Helligånden om at hjælpe dig med at forstå Ordet, vil du komme til at lære Gud bedre og bedre at kende, og det er fantastisk.

Enhver som undersøger grundigt, hvad der står i Bibelen, og sammenligner forskellige afsnit, vil se, at der går en rød tråd igennem Bibelen. Man vil se, at der ikke er noget tilfældigt ved Bibelen, men at den er et guddommeligt værk. Der er især ét konstant tema, som går igennem Bibelen lige fra 1. Mosebog til Johannes' Åbenbaring. Nemlig det tydelige budskab om, at Gud frelser ved sin søn, Jesus Kristus.

Anvendt litteratur:

- Reza Zadeh: LIVE Apologetics
- Henrik Nymann Eriksen: Hvem skabte Bibelen
- Mike Beaumont: Lohses Bibelguide
- Ole Andersen: Dødehavsrullerne
- Henrik Bartholdy: Skrift og åbenbaring
- www.reasonablefaith.org
- <http://bibelskarkaeologi.dk/cms/?forsiden>

Bearbejdet af Andrea Nygaard Christensen